

ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE

Brno 15. března 2012

Alena Navrátilová

ÚZEMNÍ STUDIE ROZVOJE CESKO–SASKÉHO PRÍHRANICÍ ÚZEMNÍ ROZVOJ Z CESKÉHO POHLEDU

1

Vergabe, Inhalt der Arbeiten 1.

Zadání, obsah prací 1.

- ✓ Der Auftraggeber der Gebietsstudie des tschechisch-sächsischen Grenzgebietes ist das Ministerium für Regionalentwicklung.
Porizovatelem územní studie cesko-saského příhranicí je Ministerstvo pro místní rozvoj.
- ✓ Mit Erstellung der Studie wurde das Institut für Raumentwicklung beauftragt.
Zpracováním poverilo Ústav územního rozvoje.
- ✓ Mit der Arbeit wurde im Jahre 2009 begonnen.
Práce byla zahájena v roce 2009.
- ✓ Der analytische Teil beinhaltete 10 Problemkreise (unter anderem die Situation im Nahversorgungsbereich sowie die Probleme der geteilten Städte und Gemeinden).
Analytická část obsahovala 10 okruhu (mj. situaci v zásobování a problémy rozdělených měst a obcí).

2

Vergabe, Inhalt der Arbeiten 2.

Zadání, obsah prací 2.

- ✓ Für alle Problemkreise wurde auch die SWOT-Analyse erarbeitet.
Za všechny okruhy byla také zpracována SWOT analýza.
- ✓ Nach der Vereinbarung mit der sächsischen Seite wurde die Zahl der betrachteten Problemkreise eingeschränkt, z.B. die Nahversorgung und die Probleme der geteilten Städte wurden ausgelassen und einige Erkenntnisse wurden aktualisiert.
Po dohode se saskou stranou byl zúžen počet sledovaných okruhu, bylo vypuštěno napr. zásobování a problémy rozdělených měst a obcí a některé poznatky byly aktualizovány.
- ✓ Gegenwärtig wird gemeinsamer analytischer Text (CR) und die Entwicklungsstrategie (Sachsen) vorbereitet.
V současnosti se připravuje společný analytický text (CR) a rozvojová strategie (Sasko).
- ✓ Nach gegenseitigen Anpassungen und Behandlungen mit den Raumplanungsbehörden in beiden Ländern wird gemeinsames Dokument herausgegeben werden.
Po vzájemných úpravách a projednáních s orgány územního plánování v obou zemích bude vydán společný dokument.

3

Das ermittelte Gebiet auf der tschechischen Seite

Rešené území na české straně

- ✓ Es schließt das Gebiet von drei Bezirken (Karlovarský, Ústecký und Liberecký) ein.
Zahrnuje území tří kraje (Karlovarský kraj, Ústecký kraj a Liberecký kraj).
- ✓ Flächenausmaß – 11 813 km², d.i. 15 % des Flächenausmasses der Tschechischen Republik.
Rozloha – 11 813 km², tj. 15 % rozlohy České republiky.
- ✓ Einwohnerzahl – weniger 1 600 000, d.i. etwa 15 % der Bevölkerung der Tschechischen Republik.
Počet obyvatel – necelých 1 600 tis., tj. cca 15 % obyvatel České republiky.
- ✓ Zahl der Gemeinden – 701.
Počet obcí – 701.

4

Raumplanerische Tätigkeit im ermittelten Gebiet

Územne plánovací činnost v řešeném území

- ✓ Seit dem Jahre 2008 hat die CR ein Gesamtstaatsdokument der Raumplanung – Die Politik der Raumentwicklung.

Od roku 2008 má CR celostátní dokument územního plánování – Politiku územního rozvoje.

- ✓ In allen Bezirken wurden die Grundsätze der Raumentwicklung herausgegeben, welche die in der Politik der Raumentwicklung bestimmten Vorhaben präzisieren und diese um die Raumentwicklungsvorhaben auf der Bezirksebene ergänzen.

Všechny kraje mají vydané Zásady územního rozvoje, které zpřesňují zámery z PUR a doplňují je o zámery územního rozvoje na krajské úrovni.

- ✓ Die Anzahl der Gebietspläne auf Gemeindeebene ist ebenfalls gut; in allen Bezirken mehr als 85%.

Také počet ÚP na úrovni obcí je dobrý, ve všech krajích více než 85%.

- ✓ Die veranlasste Studie sollte vor allem als eine Unterlage für die raumplanerische Tätigkeit auf Gemeindeebene, jedoch kann auch für die Planung auf Mikroregionenebene genutzt werden.

Porizovaná studie by měla být především podkladem pro územne plánovací činnost na úrovni obcí, ale může být využita i pro plánování na úrovni mikroregionu.

5

Die aus der Analyse und SWOT-Analysen ausgewählten Erkenntnisse

Vybrané poznatky z analýzy a SWOT analýz

- ✓ Mit Hinsicht auf den Umfang des analytischen Teiles und einzelner SWOT-Analysen kann nur ihre Auswahl angegeben werden.

Vzhledem k rozsáhlosti analytické části a jednotlivých SWOT analýz lze uvést pouze výber.

- ✓ Die für diesen Teil der Erarbeitung angewendete Unterlagen: Die Politik der Raumentwicklung der CR 2008, gebietsanalytische Unterlagen der Bezirke, Gemeinden mit erweiterten Befugnissen, statistische Untersuchungen, Grundsätze der Entwicklung einzelner Bezirke, Programme der Entwicklung der im Verwaltungsbereich der Bezirken sich befindenden Gebiete, und anderes mehr.

Podklady pro tuto část řešení:

Politika územního rozvoje CR 2008, územne analytické podklady kraju a obcí s rozšířenou působností, statistická řešení, zásady územního rozvoje jednotlivých kraju, dotazníkové šetření, programy rozvoje územních obvodu dotčených kraju a další.

6

1.

- ✓ Verfall des Wohnungs- und Hausbestandes in den Gebieten, die durch fortschreitende Bergbautätigkeit bedroht sind.

Chátrání bytového a domovního fondu v oblastech ohrožených pokračující těžební činností.

- ✓ Positive Werte der Migration und des natürlichen Bevölkerungszuwachses.

Kladné hodnoty migrace a přirozeného přírustku obyvatel.

- ✓ Eine verhältnismäßig günstige Altersstruktur der Bevölkerung, die sich jedoch immer verschlechtert.

Poměrně příznivá věková struktura obyvatel, avšak stále se zhoršuje.

- ✓ Überdurchschnittlicher Anteil von Personen, die im tertiären Sektor beschäftigt sind.

Nadprůmerný podíl osob zaměstnaných v terciárním sektoru.

- ✓ Mangel an freien Arbeitsplätzen.

Nedostatek volných pracovních míst.

- ✓ Hoher Anteil von Langzeitarbeitslosen.

Vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných.

7

2.

- ✓ Die Durchschnittsdichte der Besiedlung des zu lösenden tschechisch-sächsischen Grenzgebietes ist etwas höher als die des Gesamtstaatsgebietes, jedoch im Bezirk Karlovarský ist ihr Wert markant niedriger.

Průmerná hustota zalidnění celého řešeného území česko-saského příhraní o něco vyšší, než hodnota za celou ČR, ale v Karlovarském kraji výrazně nižší.

- ✓ In allen Bezirken liegt die Bevölkerungszahl pro 1 Gemeinde deutlich höher als der Gesamtstaatsdurchschnitt.

Ve všech krajích výrazně vyšší počet obyvatel na 1 obec než je průměr ČR.

- ✓ Der Anteil der Bevölkerung mit Grundausbildung und ohne Ausbildung, sowie der Anteil der Mittelschüler ohne Matura ist höher als der Gesamtstaatsdurchschnitt. Der Anteil der Bevölkerung mit höherer Bildung und Hochschulbildung liegt tief unter dem gesamtstaatlichen Durchschnitt.

Podíl obyvatel se základním vzděláním a bez vzdělání, ale i podíl stredoškolařů bez maturity, vyšší než celorepublikový průměr. Podíl obyvatelstva s vyšším vzděláním a vysokoškolařů hluboko pod celostátním průměrem.

8

3.

- ✓ Niedrigerer Anteil der Einwohner im vorproduktivem Alter im Vergleich mit der EU.

Nižší podíl obyvatel v předproduktivním věku ve srovnání s EU.

- ✓ Ein Negativtrend der durch das Altersindex gemessenen Altersstruktur in allen Bezirken im Betrachtungsgebiet.

Negativní trend věkové struktury, měřené indexem stárí, ve všech krajích sledovaného území.

- ✓ Das BIP-Niveau in allen betrachteten Bezirken während der Jahre 2005–2009 unter dem Gesamtstaatsdurchschnitt.

Úroveň HDP na 1 obyvatele ve všech sledovaných krajích v letech 2005–2009 pod celostátním průměrem.

- ✓ Die höchste Arbeitslosenrate im Jahre 2010 war im Bezirk Ústecký (13,9 %), die niedrigste im Bezirk Liberecký (10,54%). Der CR-Durchschnitt 7,3 %.

Nejvyšší míra nezamestnanosti v roce 2010 – Ústecký kraj (13,9 %), nejnižší Liberecký kraj (10,54 %). Průměr ČR 7,3%.

4.

- ✓ Schlechte Verkehrsanbindung ländlicher Gebiete an die Administrativzentren und schlechte Verkehrserreichbarkeit der entfernten ländlichen Gebiete durch den öffentlichen Verkehr.

Špatné napojení venkovských oblastí na správní centra a špatná dopravní dostupnost odlehlých venkovských oblastí veřejnou dopravou.

- ✓ Ständig ersichtliche Folgen der Entvölkerung, des Verfalles bzw. der Funktionsänderung einer Vielzahl von Grenzgebietsgemeinden in der Siedlungsstruktur des Gebietes.

Stále patrné následky vylidnění, zániku a přeměny funkce velkého počtu obcí v pohranicích v sídelní strukture.

- ✓ Unzulängliche Mobilität der Arbeitskraft infolge mangelnder und aufgehobener Verkehrsverbindungen des öffentlichen Verkehrs.

Nedostatečná mobilita pracovní síly – nedostatek a rušení spoju hromadné dopravy.

5.

- ✓ Mangelnde Grenzübergänge für den Straßenverkehr zwischen der dicht besiedelten Region um Most und der BRD.

Nedostatek silnicích hranicních prechodu mezi huste osídlenou oblastí Mostecká a SRN.

11

6.

- ✓ Fehlende Verbindung zwischen der Bahnstrecken Bad Schandau – Rumburk und Zittau – Liberec, eventuell auch mit Ankopplung an Regiotram.

Nepropojenost řešení tratí Bad Schandau – Rumburk na SRN Zittau a CR Liberec s případným propojením na Regiotram.

- ✓ Fehlende Durchführung der D8 im Inneren der CR (die Passage durch das Naturschutzgebiet Böhmisches Mittelgebirge).

Chybí dokončení D8 ve vnitrozemí CR (pruchod CHKO České středohoří).

- ✓ Zu sichern ist eine qualitativ bessere Route der Straße I/35 in die BRD via einen kurzen Abschnitt durch das polnische Gebiet.

Zajistit kvalitnější propojení silnice I/35 přes krátký úsek Polskem do SRN.

- ✓ Für die Verbindungen zwischen den grenznahen Gebieten sind von großer Bedeutung regionale Bahnstrecken, wo über die Vollendung einiger Verbindungen verhandelt wird.

Pro spojení příhraničních oblastí mají velký význam regionální trate, kde o dobudování některých spojení se jedná.

12

7.

- ✓ 11 Landschaftsgebiete mit hohem Potential für das touristische Potential einschließlich der Vertretung von den im gesamtstaatlichen sowie europäischen Maßstab hervorragenden Lokalitäten (insbesondere die Tschechische Schweiz).

11 krajinných oblastí s vysokým potenciálom pro cestovní ruch včetne zastoupení celostátně i evropsky vynikajících lokalit (zejména České Švýcarsko).

- ✓ Eine Reihe von den für die Kultur und Bildungstouristik geeigneten Stätten (Schlösser, Burgen, Sakraldenkmäler, Nationaldenkmäler, technische Denkmäler usw.).

Rada míst pro kulturu a vzdělávací turistiku – zámky, hrady, sakrální památky, národní památníky, technické památky atd.

- ✓ Unzulängliche Ausstattung der Mehrheit von Tourismuszentren durch die begleitende Sport- und Freizeitinfrastruktur.

Nedostatečná vybavenost väčšiny stredísk cestovného ruchu doprovdnou sportovne-rekreačnú infraštruktúrou.

- ✓ Aktive Erweiterung der Zusammenarbeit der Mikroregionen und Gemeinden mit den Partnern in der BRD im Bereich des Reiseverkehrs; Erweiterung der Bildung von gemeinsamen Produkten des Reiseverkehrs.

Aktivní rozširování spolupráce mikroregionu a obcí s partnery v SRN v oblasti cestovního ruchu, rozširování tvorby společných produktu cestovního ruchu.

8.

- ✓ Größereils eine hochwertige Landschaft, geschützt in einem Nationalpark, acht Landschaftsschutzgebieten und in einer Vielzahl von Naturparks und kleinflächigen Schutzgebieten einschließlich der Vogelschutzgebieten und bedeutsamen Lokalitäten des europäischen Netzes Natura 2000.

Z velké části kvalitní krajina, chránená v jednom národním parku, osmi chráněných krajinných oblastech a velkém množství přírodních parku a maloplošných chráněných území včetně ptacích oblastí a evropsky významných lokalit NATURA 2000.

- ✓ Die Möglichkeit sensitiver und nachhaltiger Freizeitnutzung dieser hochwertigen Landschaft ist nicht optimal genutzt.

Není optimálně využita možnost citlivého a udržitelného rekreačního využití této kvalitní krajiny.

- ✓ Ausgedehnte Flächen des Ackerlandes werden unregelmäßig genutzt oder liegen langfristig brach; niedrige Beschäftigungsrate in der Landwirtschaft.

Velký rozsah nepravidelne nebo i dlouhodobě nevyužívané orné pudy, nízká zamestnanost v zemedelství.

15

9.

- ✓ Bedienung des Gebietes durch aufgebaute technische Infrastruktur im Rahmen aller Bereiche ihrer Transit-, Übertragungs- und Distributionssysteme.

Obsluha území vybudovanou technickou infrastrukturou v rámci všech jejich systému z úrovně tranzitních, prenosových a distribucních soustav.

- ✓ Umbau-, Modernisierungs-, bzw. Neubaubedarf einiger Systeme der technischen Infrastruktur in Bezug auf ihre Lebensdauer und technische Tauglichkeit.

Potreba rekonstrukcí ev. modernizací, popr. nové výstavby některých systému technické infrastruktury s ohledem na jejich životnost a technickou zpusobilost.

- ✓ Sicherstellung des Optimalschutzes der bebauten Gebiete durch Gebietsentwässerung, insbesondere in Bezug auf die Überschwemmungen.

Potreba zajistit optimální odvodnování území z hlediska zabezpečení zastavených území, a to zejména s vazbou na povodne.

16

Einige Empfehlungen zur Entwicklungsstrategie 1.

a) In Bezug auf die Raumentwicklung sind für die Lösung folgende Schwerpunkte geeignet:

- Koordinierung der Entwicklung der grenzüberschreitenden Verkehrsverbindungen für den Auto-, Eisenbahn- (insbesondere den Regionaleisenbahnverkehr) und den nichtmotorisierten Verkehr, einschließlich der Qualitätsverbesserung der Verkehrsnetze;
- Modernisierung und Stärkung des umweltverträglichen Eisenbahnverkehrs;
- Bildung von gemeinsamen Konzeptionen im Bereich der technischen Infrastruktur, besonders für die Maßnahmen des Hochwasserschutzes und die Platzierung der Anlagen für Energieerzeugung aus erneubaren Energieressourcen;
- Entwicklung und Verbesserung der Qualität des Reiseverkehrs, besonders die Sicherstellung der Durchlässigkeit der Landschaft für die Sommer- und Wintertouristik bei Respektierung der Einzigartigkeit der Teillokalitäten sowie des gesamten Landschaftsgepräges – in Anknüpfung an die Zusammenarbeit von Mikroregionen;

17

Některá doporučení do rozvojové strategie 1.

a) Z hlediska územního rozvoje je vhodné řešit:

- koordinaci rozvoje přeshraničních dopravních propojení pro automobilovou, železniční (zejména regionální) a nemotorovou dopravu, včetně zkvalitnění navazujících dopravních sítí;
- modernizaci a posílení významu ekologicky šetrné železniční dopravy;
- vytvoření společných koncepcí v oblasti technické infrastruktury, zvláště pro řešení povodní a umístování objektu výroby energie z obnovitelných zdrojů;
- rozvoj a zkvalitnění cestovního ruchu, zejména zajištění prostupnosti krajiny pro letní a zimní turistiku při respektování jedinečnosti dílčích lokalit i celkového krajinného rázu – návaznost na spolupráci mikroregionu;

18

Einige Empfehlungen zur Entwicklungsstrategie 2.

b) In Bezug auf weitere Aktivitäten ist zu beachten:

- Anknüpfung der Zusammenarbeit im Bereich der Unternehmungsaktivitäten, bei Entwicklung der Industriezonen und gegenseitiger Nutzung der freien Kapazitäten von Industriearealen;
- Grenzüberschreitende Koordinierung bei der Lösung von Krisensituationen und Bildung eines verbundenen Systems für die Informierung über Elementarkatastrophen und Havarien;
- Erweiterung der Zusammenarbeit zwischen Selbstverwaltungsbehörden und Einheiten des integrierten Rettungssystems beider Länder;
- Möglichkeiten des Austausches von Erfahrungen bezüglich der Nahversorgung von kleinen Gemeinden.

19

Některá doporučení do rozvojové strategie 2.

b) Z hlediska dalších aktivit venovat pozornost:

- navázání spolupráce v oblasti podnikatelských aktivit, při rozvoji průmyslových zón a vzájemném využívání volných kapacit průmyslových areálů;
- přeshraniční koordinaci při řešení krizových situací a vytvoření propojeného systému informování o živelných pohromách a haváriích;
- rozšíření spolupráce mezi samosprávami, školami a složkami integrovaného záchranného systému obou zemí;
- možnostem výměny zkušeností s řešením otázky zásobování malých obcí.

20

Děkuji za pozornost

Kontakt: Ústav územního rozvoje
Jakubské nám. 3
601 00 Brno
Česká republika

Tel.: +420 542 423 111 Fax: +420 542 423 190

Internet: www.uur.cz

E-mail: navratilova@uur.cz

UUR